

Warszawa, wg znacznika czasu

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

DPS-V.070.272.2021.JS

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na pismo z dnia 21 czerwca 2021 r. znak: KMP.575.9.2021.JJ przekazuję poniższe wyjaśnienia.

Należy zgodzić się z Panem Rzecznikiem, że w myśl obowiązujących przepisów prawa dom pomocy społecznej jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która zaspokaja podstawowe potrzeby bytowe oraz usługi wspomagające mieszkańców, nie sprawuje natomiast funkcji leczniczych i nie zapewnia świadczeń medycznych.

Dodatkowo, domy mogą pokrywać wydatki ponoszone na niezbędne usługi pielęgnacyjne w zakresie wykraczającym poza uprawnienia wynikające z przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych, co umożliwia także zatrudnienie pielęgniarek (art. 58. ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.)). Jednocześnie, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 9 ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej, zatrudnienie w domach pomocy społecznej uważa się również za wykonywanie zawodu pielęgniarki, z uwzględnieniem uprawnień zawodowych pielęgniarki określonych w tej ustawie.

W przypadku usług świadczonych przez domy pomocy społecznej obecnie nie ma możliwości finansowania ich przez NFZ, ponieważ domy pomocy społecznej nie są zakładami opieki zdrowotnej, lecz jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Większość pielęgniarek, jest zatrudnianych i wynagradzanych ze środków pochodzących z budżetów tych samorządów i jest tym samym pracownikami samorządowymi.

niepodlega

Zgodnie bowiem z art. 19 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej prowadzenie domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym należy do zadań własnych powiatu, natomiast prowadzenie domów o zasięgu gminnym jest zadaniem własnym gminy – art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. W związku z tym wysokości środków na funkcjonowanie domów pomocy społecznej w roku budżetowym, w tym na wynagrodzenia pracowników, ustala organ prowadzący przedmiotowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Domy gminne są finansowane z budżetu gmin, natomiast powiatowe są finansowane z budżetu powiatów oraz dodatkowo z budżetu państwa. Nie ma też przeszkód, aby samorząd przeznaczył dodatkowe środki na finansowanie działalności domów pomocy społecznej, także na wynagrodzenia pracowników.

Podstawą ustalania poziomu wynagrodzenia pracowników samorządowych w zależności od zajmowanego stanowiska, posiadanego wykształcenia oraz stażu pracy są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm) oraz regulamin wynagradzania wydawany przez pracodawcę samorządowego, przy czym rozporządzenie Rady Ministrów określa jedynie minimalny miesięczny poziom wynagrodzenia zasadniczego. Kształtowanie całkowitej wysokości wynagrodzenia pracowników pozostaje zatem w gestii pracodawców samorządowych.

Wyjaśniam jednak, że zagadnienia związane ze świadczeniem usług pielęgnarskich w domach pomocy społecznej oraz różnym statusem pracowników medycznych zatrudnionych w tych placówkach i w podmiotach ochrony zdrowia są od dłuższego czasu przedmiotem stosownych analiz, jednakże z uwagi na swój systemowy charakter, wymagają uzgodnień z Ministerstwem Zdrowia. Kwestia usług pielęgnarskich w domach pomocy społecznej zauważona została także przez Radę Pomocy Społecznej, co zaowocowało powołaniem w jej ramach Zespołu ds. Rekomendacji w zakresie usług medycznych, pielęgnarskich i opiekuńczych w domach pomocy społecznej.

Pragnę zapewnić, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zdaje sobie sprawę z dużej odpowiedzialności i wielu trudności do pokonania, jakie wiążą się z pracą wszystkich pracowników – nie tylko pielęgniarek, zatrudnionych w domach pomocy społecznej. Wybór pracy w DPS oznacza powołanie do zajmowania się częściowo i całkowicie niesamodzielnymi osobami, które wymagają opieki, leczenia, pielęgnacji i wsparcia. Dlatego też co roku Ministerstwo wspiera samorządy w realizacji ich zadania własnego, jakim jest prowadzenie domów pomocy społecznej,

niepodlega

POLSKA
RZECZYPOSPOLITA
REPUBLICA
POLONICA

przekazując im dodatkowe środki finansowe, które mogą zostać przeznaczone między innymi na wynagrodzenia pracowników tych jednostek.

W 2020 roku, w związku z sytuacją epidemiczną w kraju wywołaną rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, rozdysponowano środki rezerw celowych budżetu państwa, na podstawie art. 115 ustawy o pomocy społecznej, jako dofinansowanie zadania własnego jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 115 237 675 zł. Środki te przeznaczone były zwłaszcza na zagwarantowanie właściwej opieki nad mieszkańcami, w szczególności na wynagrodzenia i gratyfikacje dla osób świadczących pracę oraz zapewniających ciągłość realizacji usług w tych placówkach

Z powyższej kwoty na zapewnienie kadry niezbędnej do zachowania ciągłości usług świadczonych przez te jednostki wydatkowano - 83 336 845,79 zł (73% środków), z czego 81 842 617,39 zł wydatkowano na dodatki do wynagrodzeń (w tym np. premie, dodatki zadaniowe, nagrody), a tylko 1 494 228,40 zł na zatrudnienie dodatkowego personelu.

Wsparcie domów pomocy społecznej na zadania związane z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Cov-2 w roku bieżącym przewidziane jest w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2021 r., utworzonego na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).

W ramach ww. Funduszu na wsparcie domów pomocy społecznej uruchomiono kwotę 49 286 646 zł. Pomoc przeznaczona jest dla domów pomocy społecznej, prowadzonych przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego oraz na ich zlecenie. Środki mogą zostać wydatkowane na przygotowanie i zabezpieczenie domów pomocy społecznej przed wzrostem zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2, w tym na zakup środków ochrony osobistej, niezbędnego sprzętu i wyposażenia, a także na zapewnienie kadry niezbędnej do utrzymania ciągłości usług świadczonych przez te jednostki.

Jednocześnie zapewniam, że poruszana w piśmie Pana Rzecznika problematyka tj. status pracowników medycznych zatrudnionych w domach pomocy społecznej jest obecnie przedmiotem wspólnych analiz z Ministerstwem Zdrowia.

niepodlega

Z poważaniem
z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/